

Д. В. Фундовний,
аспірант кафедри менеджменту та адміністрування,
Національний університет "Чернігівська політехніка"
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-8130-8815>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.16.315

ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ В УКРАЇНІ: ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ

D. Fundovnyi,
Postgraduate student of the Department of Management
and Administration of the National University "Chernihiv Polytechnic"

STAGES OF FORMATION AND DEVELOPMENT OF THE ACCOUNTING CHAMBER IN UKRAINE: INSTITUTIONAL FEATURES

У статті обґрунтовано актуальність дослідження інституціональних особливостей розвитку Рахункової палати в Україні в контексті етапів її становлення. Здійснено ретроспективний огляд особливостей становлення та розвитку Рахункової палати та на цій підставі визначено основні етапи інституціоналізації Рахункової палати у напрямку її легітимації як вищого органу аудиту в Україні. Акцентовано увагу на сучасному етапі розвитку Рахункової палати, який, з одного боку здійснюється на засадах стратегування, а з іншого, в умовах невизначеності (в умовах воєнного стану). Обґрунтовано, що на сьогодні ефективна діяльність Рахункової палати в Україні як вищого органу аудиту (ВОА) потребує розробки оновленого законодавства про Рахункову палату, адаптованого, насамперед, до умов воєнного стану.

The article substantiates the relevance of the study of the institutional features of the development of the Accounting Chamber in Ukraine in the context of the stages of its formation. A retrospective review of the peculiarities of the formation and development of the Accounting Chamber was carried out, and on this basis, the main stages of the institutionalization of the Accounting Chamber in the direction of its legitimation as the highest audit body in Ukraine were determined. Attention is focused on the current stage of development of the Accounting Chamber, which, on the one hand, is carried out on the basis of strategy, and on the other, in conditions of uncertainty (under martial law). It is justified that today the effective activity of the Accounting Chamber in Ukraine as a higher audit body (SAA) requires the development of updated legislation on the Accounting Chamber, adapted, first of all, to the conditions of martial law. At the same time, reforming the state audit body involves several important goals: 1) strengthening the institutional capacity and independence of the Accounting Chamber and bringing its work into line with international standards; 2) transformation of the Accounting

Chamber into an effective body of supervision over public expenditures and revenues, in particular, direct budget support from partners; 3) preparation for the control/audit of the post-war reconstruction, to which huge public funds will be directed. It has been established that state auditors face new challenges today — to build trust and a culture of acceptance of audit results by various stakeholders, both in civil society and in the state and beyond. It was concluded that the Accounting Chamber was able to occupy a prominent place in the state power structure and today it presents itself as an independent state audit institution aimed at strengthening trust in public authorities and promoting open governance by strengthening external state financial control/auditing and ensuring government accountability. After all, the Accounting Chamber of Ukraine is a truly special institution, the uniqueness of which lies not only in its formal, constitutionally established, independent status, but also in the mandate of public trust that it should be endowed with. Especially against the background of the war and the restoration of Ukraine. That is why compliance of the activities of the Accounting Chamber with the main and fundamental principles of INTOSAI and international standards of ISSAI is one of the priority tasks for Ukraine today.

Ключові слова: аудит, вищий орган аудиту, воєнний стан, державний фінансовий контроль, парламентський контроль, публічний аудит, публічні фінанси, публічне управління, Рахункова палата.

Key words: audit, supreme audit body, martial law, state financial control, parliamentary control, public audit, public finance, public administration, Accounting Chamber.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах демократичного державотворення та євроінтеграційних процесів в Україні розвиток системи парламентського контролю у сфері публічних фінансів супроводжується комплексними, якісно еволюційними перетвореннями чинної системи державного фінансового контролю (ДФК) загалом у напрямі впровадження парадигмальних засад модерної моделі ДФК — публічного аудиту ("контроль заради результативності й ефективності").

Окрім того, сучасні умови воєнного стану, спричинені повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України, породжують низку нових викликів у розвитку як всіх сфер діяльності нашої держави, так і у сфері ДФК у тому числі. За таких умов на порядок денний виносяться такі актуальні для нашої держави стратегічні завдання у сфері ДФК як визначення законності, економічності, результативності й ефективності формування, розподілу, перерозподілу й використання публічних коштів та управління публічним майном, а також утвердження в державі єдиного Вищого органу аудиту (ВОА).

Об'єктивна необхідність вирішення вищезазначених завдань актуалізує доцільність вивчення інституціональних особливостей становлення та розвитку Рахункової палати в Україні в контексті її трансформації з державного органу зовнішнього фінансового контролю / аудиту зі спеціальною конституційною компетенцією у незалежну вищу аудиторську інституцію держави. При цьому, як відзначає Н. Обушна, Рахункова палата як ВОА в Україні за своєю суттю та змістом має стати унікальною незалежною інституцією, що заслуговує на довіру громадянського суспільства та сприймається ним як легітимний інструмент зовнішньої, незаангажованої і компетентної оцінки системи управління публічними фінансами на всіх рівнях публічного управління [1]. Саме тому, на наше переконання, посилення інституційної незалежності Рахункової палати — один із пріоритетів законодавчих змін у сфері ДФК. Адже сильний незалежний аудиторський орган — це сильна Україна та довіра до нашої держави в усьому світі.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проведені дослідження засвідчили, що студіюванню особливостей парламентського фінансового конт-

ролю присвячені праці таких вітчизняних науковців, як: О. Александрович, С. Базики, В. Бодрова, І. Дегтярьової, Г. Дмитренко, Т. Іванової, Т. Косової, Г. Лопушняк, В. Піхоцького, І. Розпутенка, В. Шевчука та інших.

Окремі теоретико-методичні аспекти та загалом прикладна проблематика становлення та розвитку Рахункової палати в Україні досить ґрунтовно досліджуються в наукових розробках І. Басанцова, В. Максимової, В. Невідомого, Н. Обушної, В. Пацкана, В. Симоненка, Ю. Слободяник, І. Стефанюка та інших.

Праці вищезгаданих науковців є важливим внеском у розвиток теорії та практики парламентського фінансового контролю (ПФК). Разом із тим, маємо констатувати, що вітчизняні наукові напрацювання щодо становлення та розвитку Рахункової палати в контексті її легітимації як ВОА в Україні (у тому числі й з урахуванням викликів воєнного часу) ще залишаються далекими від завершення, тому перебувають в епіцентрі серйозних наукових дискусій.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

З огляду на зазначене, головна ідея статті — проаналізувати інституціональні особливості розвитку Рахункової палати в Україні в контексті етапів її становлення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

На думку фахівців, важливою віхою розвитку ПФК в Україні виступає створення Рахункової палати (як ВОА), яка за своєю природою, суттю та змістом є незалежною та унікальною державною інституцією. Унікальність Рахункової палати заключається в тому, що вона, здійснюючи свою діяльність від імені та в інтересах громадян України, має заслуговувати на довіру громадянського суспільства та сприйматися ним як легітимний інструмент зовнішньої, незаангажованої і компетентної оцінки системи управління публічними коштами на всіх рівнях публічного управління [2]. Тобто "унікальність даної інституції полягає не тільки у формальному, конституційно закріпленому, незалежному статусі (державні аудитори незалежні від жодної гілки влади), але й у мандаті, яким її має бути наділено. Особливо на тлі війни та відновлення України" [3].

Нагадаємо, що створення Рахункової палати в Україні стало необхідним і закономірним результатом проведених у країні демократичних перетворень у 1991 році (в умовах формування нового громадянського суспільства і побудови правової, демократичної, соціальної держави) та було зумовлено необхідністю забезпечення незалежного контролю за перебігом бюджетного процесу та інформування платників податків — громадян України про доцільність, законність і ефективність використання коштів Державного бюджету України та загальнодержавних позабюджетних фондів [4].

Водночас для України прообразом майбутньої Рахункової палати стала Контрольна палата СРСР, яку було створено відповідно до Закону СРСР "Про Контрольну палату СРСР" від 16 травня 1991 року. Даним

Законом Контрольній палаті СРСР надавалося право контролю за ефективним і продуктивним використанням державного бюджету в усіх без виключення органах державної влади й управління, а вже через контроль за фінансами передбачалося отримати доступ до інформації щодо рішень, які приймалися, і відповідальних осіб за їх прийняття та виконання. Однак, вже у грудні 1991 року в процесі ліквідації органів державного управління СРСР Контрольну палату СРСР також було скасовано [5, с. 194].

Вже в незалежній Україні, за ініціативи колишнього Міністра фінансів України П. Германчука, робота над створенням Вищого органу зовнішнього контролю/аудиту була розпочата в 1992—1993 роках. Така ініціатива знайшла своє відображення в розробці проекту Закону про Контрольну палату (саме так планували назвати цей державний орган). У листопаді 1995 року було прийнято Верховною Радою України (ВРУ) Постанову "Про створення Контрольної палати Верховної Ради України" та травні 1996 року — Закон України "Про Контрольну палату Верховної Ради України", який вже в червні 1996 року був заветований Президентом і повернутий назад на доопрацювання до ВРУ.

Загалом, вважається, що функціонування Рахункової палати як незалежного органу в системі ДФК, розпочалося пізніше із [1]:

— прийняття ВРУ 28.06.1996 року Конституції України, яка закріпила конституційний статус Рахункової палати як органу, що діє від імені ВРУ та здійснює контроль за використанням коштів Державного бюджету України;

— прийняття ВРУ 11.07.1996 року Закону України "Про Рахункову палату Верховної Ради України" (на базі доопрацьованого Закону України "Про Контрольну палату Верховної Ради України"), який продовжив діяти з 23.12.1997 року як Закон України "Про Рахункову палату".

У цей же час політичні перетворення й боротьба за владу не могли залишити без уваги могутність такого органу як Рахункова палата, тому згаданий Закон України "Про Рахункову палату Верховної Ради України" [6] знову був заветований Президентом України (19.08.1996 року). Проте, вже 22.10.1996 року ВРУ спромоглася подолати вето й цей Закон [6] все-таки був підписаний Президентом України.

Подальшим важливим позитивним кроком на шляху становлення та розвитку Рахункової палати стало її входження в листопаді 1998 року до Міжнародної організації вищих органів аудиту (INTOSAI), а у травні 1999 року — до складу Європейської організації вищих органів аудиту (EUROSAI). Вступивши в ці міжнародні організації, Рахункова палата стала учасником системи міжнародного обміну професійним досвідом аудиторів усього світу [4].

Поступово Рахункова палата отримує свій перший досвід проведення міжнародних аудитів відповідно до стандартів INTOSAI, набуваючи його, зокрема, в рамках реалізації ряду проектів, які фінансуються Світовим банком в Україні, а також під час виконання нею функцій незалежного зовнішнього аудитора Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) протягом 2009—2012 років, що можна оцінювати як до-

Таблиця 1. Етапи інституціоналізації Рахункової палати (РП) в Україні

Етапи	Період	Коротка характеристика етапу
1-й етап	1992 – 1996 рр.	<i>Етап попереднього становлення (закладення основ створення РП).</i> Робота над проектом закону про Контрольну палату в Україні протягом 1992-1993 рр.; прийняття в 1995 р. Постанови ВРУ “Про створення Контрольної палати Верховної Ради України” та проекту ЗУ “Про Контрольну палату Верховної Ради України”; прийняття ЗУ “Про Контрольну палату Верховної Ради України” (24.05.1996 р.), який на той час відповідав діючим стандартам та нормативам аналогічних органів БОА у світі, проте, був заветований Президентом України.
2-й етап	1996 – 2004 рр.	<i>Етап становлення та первісного розвитку.</i> Прийняття ВРУ 28.06.1996 р. Конституції України та 11.07.1996 р. ЗУ “Про Рахункову палату Верховної Ради України”. Враховуючи певні їх протиріччя та неконституційність (невідповідності Закону вимогам ст. 98 Конституції України) (у першій редакції), 14.01.1998 р. до ЗУ “Про Рахункову палату Верховної Ради України” парламентом були внесені зміни, внаслідок яких він дістав назву – ЗУ “Про Рахункову палату”. Окрім того повноваження РП були значно звужені. Важливим кроком на шляху становлення РП стало її входження в 1998 року до INTOSAI, а у травні 1999 року – до EUROSАI.
3-й етап	2004-2010 рр.	<i>Етап розвитку із розширеними контрольними повноваженнями.</i> ВРУ прийняла ЗУ “Про внесення змін до Конституції України” (від 08.12.2004 р. за № 2222- IV), яким були внесені зміни до ст. 98 Конституції України, що розширило основні контрольні повноваження РП. А саме було визначено, що РП здійснює контроль від імені ВРУ за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням. У 2008 році на VII Конгресі EUROSАI, РП була обрана до складу Ради керуючих EUROSАI строком на 6 років. У 2009 році РП обрано зовнішнім аудитором ОБСЄ на 1 рік із можливістю продовження повноважень ще на два терміни.
4-й етап	2010-2013 рр.	<i>Етап розвитку із звуженими контрольними повноваженнями.</i> У вересні 2010р. Рішенням КСУ від 30.09.2010 р. № 20-рп/2010 було відновлено первісну редакцію ст. 98 Конституції України, що знову ж таки позбавило РП повноважень у частині контролю за надходженням коштів до Державного бюджету, а суспільство – можливості отримання повної, прозорої та об’єктивної інформації щодо стану нац. економіки та публічних фінансів.
5-й етап	2013-2015 рр.	<i>Етап відновлення контрольних повноважень.</i> Відповідно до ЗУ “Про внесення змін до ст. 98 Конституції України” від 19.09.2013 р. № 586-VII основне контрольне повноваження РП в Конституції України в черговий раз було визначено як здійснення контролю за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням.
6-й етап	2015-2022	<i>Етап довосного реформування та модернізації згідно оновленої редакції ЗУ та вимог INTOSAI.</i> Прийнято новий ЗУ “Про Рахункову палату” (від 02.07.2015р.), який заклав основу створення сучасного механізму публічного аудиту в країні., а також Стратегію розвитку Рахункової палати на 2019-2024 роки (від 19.07.2019 р.).
7-й етап	2022-до цього часу	<i>Етап розвитку в умовах воєнного стану.</i> У Верховній Раді запрацює робоча група з розробки оновленого законодавства про Рахункову палату із залученням представників ЄС та США

Джерело: узагальнено та адаптовано автором з використанням [1; 2; 5].

сити успішне визнання даної установи вже на міжнародному рівні.

Останнє революційне оновлення закону про Рахункову палату відбулося в 2015 році. На цей час вже сформувалася нагальна потреба в модернізації законодавства, що регламентує діяльність Рахункової палати, і термінового його приведення у відповідність зі стандартами INTOSAI. У зв’язку з цим 02.07.2015 року ВРУ було прийнято новий Закон України “Про Рахункову палату” [7], який до сьогодні визначає організацію, повноваження та порядок діяльності Рахункової палати в умовах її модернізації як БОА. Окрім того, як зауважує А. Майснер, запровадження ширшої колегіальності в управлінні Рахунковою палатою стало передумовою для певних компромісів, в тому числі, і політичних [3].

Доцільно також нагадати, що саме цим Законом України [7] поняття “аудит” ототожнено із поняттям “державний зовнішній фінансовий контроль” [7, ст. 4 (п.2)]. При цьому задекларовано, що державний зовнішній фінансовий контроль (аудит) забезпечується Рахунковою палатою шляхом здійснення фінансового аудиту, аудиту ефективності, експертизи, аналізу та інших контрольних заходів.

Чинні повноваження, покладені на Рахункову палату Конституцією України здійснюються через провадження заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), який забезпечується шляхом здійснення фінансового аудиту, аудиту ефективності, експертизи, аналізу та інших контрольних заходів [7, ст. 4 (п.п. 1, 2)].

У зв'язку з цим відзначимо, що в міжнародній практиці країн-членів INTOSAI головними формами зовнішнього аудиту у сфері публічних фінансів, як сукупності цілей і похідних від них стандартів аудиторської діяльності, виступають: фінансовий аудит; аудит відповідності; аудит ефективності [2]. При цьому головним системо-формуючим чинником у рамках інституту зовнішнього аудиту у сфері публічних фінансів виступає, як правило, аудит ефективності (performance audit) або "аудит виконання/дій".

Проведення аудиту ефективності необхідне, насамперед, для оцінки управлінських рішень, тому його елементи можуть бути частиною більш широкого аудиту, який охоплює також аудит відповідності та фінансовий аудит.

Важливо відзначити, що сучасні візія й місія Рахункової палати як вищого органу аудиту в країні та її стратегічні цілі й пріоритети визначені в Стратегії розвитку Рахункової палати на 2019—2024 роки [8], яку затверджено в липні 2019 року.

Підходи до розробки Стратегії розвитку Рахункової палати, структура цього документу, підходи до визначення місії, візії й цінностей BOA визначені на основі рекомендацій INTOSAI, у тому числі, ініціативи INTOSAI з інституційного розвитку — IDI, поширеної практики країн, які здійснюють роботу з розвитку потенціалу BOA і досвіду у сфері стратегічного розвитку 30 BOA країн Європи і BOA Європейського союзу — Європейського суду аудиторів (ЕСА). Стратегічні пріоритети розвитку Рахункової палати визначені на основі вимог ISSAI, сучасного стану основних показників діяльності Рахункової палати, оприлюднених у звітах і результатів функціональної оцінки діяльності Рахункової палати, яка була проведена у 2018 році групою експертів із Національного аудиторського офісу Сполученого Королівства (UK NAO), Вищої палати контролю Республіки Польщі (NIK) і співробітниками Німецького міжнародного співробітництва (GIZ) [9].

Стратегією розвитку Рахункової палати на 2019—2024 роки визначено місію її діяльності як сприяння впровадженню належного державного управління в Україні як основи сталого розвитку країни та забезпечення гідного життя громадян шляхом проведення незалежного зовнішнього аудиту публічних коштів та державного майна і надання за його результатами практичних рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень щодо їх використання органами державної влади, а також достовірної, об'єктивної інформації суспільству та заінтересованим сторонам [8].

Узагальнюючи вищевикладене, можемо констатувати, що найменування (три рази змінювалась назва інституції: Контрольна палата Верховної Ради України, Рахункова палата Верховної Ради України, Рахункова палата), визначення статусу, функцій та повноважень Рахункової палати на різних етапах її становлення та розвитку мають певні відмінності.

З огляду на це, у табл. 1 проведемо узагальнення вищерозглянутих етапів розвитку Рахункової палати в Україні.

Проведений аналіз у частині визначення статусу та контрольних повноважень Рахункової палати дозволяє

погодитися з позиціями експертів [1; 3; 5; та ін.], що до сьогодні в базових із цих питань чинних нормативно-правових актах — Конституції України та Законі України "Про Рахункову палату" (від 11.07.1996 року) далеко не в повній мірі були враховані рекомендації Лімської Декларації [10].

З 24 лютого 2022 року життя Рахункової палати, як і всього українського суспільства, кардинально змінилось. І вже сьогодні є очевидним, що відбудова України потребуватиме величезних ресурсів. Процес підрахунку та оцінки збитків і втрат — це кропітка робота, яка максимально оперативно, ефективно та якісно забезпечить відбудову нашої країни. Рахункова палата й надалі планує брати участь у складному та тривалому процесі аудиту оцінки втрат, завданих Україні внаслідок російської агресії.

Водночас міжнародна діяльність Рахункової палати з початку повномасштабної російської агресії передусім була спрямована в дипломатичну площину. Так, представники Рахункової палати домоглися припинення головування росії в Міжнародній організації вищих органів аудиту INTOSAI. Ініціатива розвитку INTOSAI (IDI) призупинила двосторонню співпрацю з BOA рф. Аналогічне рішення ухвалила і керівна рада Європейської організації вищих органів аудиту EUROSAI, призупинивши співпрацю з вищими органами аудиту росії і білорусі та будь-якими державними установами цих країн [11].

Ще одним важливим здобутком Рахункової палати в 2022 році на міжнародному фронті є те, що вона отримала статус спостерігача у Контактному комітеті вищих органів аудиту Європейського Союзу. Це вкрай важливо для України, оскільки дозволить нам ефективніше розуміти систему та роботу структурних фондів ЄС та мати якісний взаємозв'язок двох фінансових систем — України та Євросоюзу. І для більш глибокого розуміння суті діяльності інституцій Європейського Союзу перші п'ять працівників Рахункової палати із середини 2022 року, одразу після отримання Україною статусу кандидата в члени ЄС, вже пройшли стажування у Європейській палаті аудиторів за програмою, що діє тільки для працівників BOA — країн-членів ЄС чи кандидатів до ЄС [11].

На сьогодні у Верховній Раді України працює робоча група з розробки оновленого законодавства про Рахункову палату із залученням представників ЄС та США. Реформування державного аудиторського органу має декілька важливих цілей. Перша — це посилення інституційної спроможності й незалежності Рахункової палати та приведення її роботи у відповідність до міжнародних стандартів. Друга — перетворення Рахункової палати в дієвий орган нагляду за грошовими витратами та надходженнями, зокрема, прямою бюджетною підтримкою від партнерів. Третя ціль — підготовка до контролю післявоєнного відновлення, на яке спрямують величезні кошти [3].

З огляду на це, А. Майснер звертає увагу на те, що зараз перед державними аудиторами поставили нові виклики — сформулювати довіру та культуру сприйняття результатів аудиту різними стейкхолдерами, як у

громадянському суспільстві, так і в державі та за її межами. Адже йдеться про довіру партнерів до України, й по суті, про наше виживання. Ось чому відповідність діяльності Рахункової палати основним і фундаментальним принципам Міжнародної організації вищих органів аудиту (INTOSAI) та міжнародним стандартам ISSAI є сьогодні питанням № 1 для України, для Перемоги [3].

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Отже, на наше переконання, в Україні Рахункова палата змогла вже посісти чільне місце у державній структурі влади і на сьогодні вона презентує себе як незалежна державна аудиторська інституція спрямована на зміцнення довіри до публічної влади та сприяння відкритому урядуванню шляхом посилення зовнішнього державного фінансового контролю/аудиту й забезпечення підзвітності уряду. Адже Рахункова палата України — це дійсно особлива інституція, унікальність якої полягає не тільки у формальному, конституційно закріпленому, незалежному статусі, але й у мандаті публічної довіри, яким її має бути наділено. Особливо на тлі війни та відновлення України. Саме тому відповідність діяльності Рахункової палати основним і фундаментальним принципам INTOSAI та міжнародним стандартам ISSAI є сьогодні одним із пріоритетних завдань для України.

Разом із цим, все це прямо має відбиватися на якості, підзвітності, прозорості, результативності та ефективності державного управління, що й визначає перспективи наших подальших наукових досліджень.

Література:

1. Обушна Н. І. Механізми формування та розвитку публічного аудиту в Україні: Дис. ... докт. наук держ. упр.: 25.00.02 — механізми державного управління. Київ, 2018. 469 с.
2. Бази́ка С. Механізми парламентського контролю у сфері публічних фінансів в Україні. Дис. ... канд. наук держ. упр.: 25.00.02 01 — механізми державного управління. Хмельницький, 2019. 242 с.
3. Майснер А. Ми не мисливці за відьмами, й аудитами усуваємо чорні діри в управлінні публічними фінансами. 08.01.2024. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3810399-andrij-majsner-tvp-golovirahunkovoi-palati-ukraini.html> (дата звернення: 21.07.2024).
4. Веб-портал Рахункової палати України. URL: www.ac-rada.gov.ua/ (дата звернення: 21.07.2024).
5. Обушна Н.І., Корчак Н.М., Гура В.Л. Публічне фінансування та публічний аудит: теоретико-інституціональний аспект: монографія. Київ: Вид-во "Каравелла", 2023. 288 с.
6. Про Рахункову палату Верховної Ради України: Закон України № 315/96-ВР від 11.07.1996 року. URL: zakon1.rada.gov.ua/laws/show/315/96-vr (дата звернення: 21.07.2024).
7. Про Рахункову палату: закон України від 02.07.2015 № 576-VIII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/576-19> (дата звернення: 21.07.2024).

8. Стратегія розвитку Рахункової палати на 2019-2024 роки. URL: <http://rp.gov.ua/About/Strategy/> (дата звернення: 21.07.2024).

9. Невідомий В., Канонішена-Коваленко К. Нова якість Рахункової палати України: стратегія розвитку. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2019. Вип. 3 (204). С. 40—50.

10. Lima Declaration Of Guidelines On Audition Precepts / International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI). URL: <http://www.intosai.org/documents/intosai/general/declarations-of-lima-and-mexico/lima-declaration.html> (дата звернення: 21.07.2024).

11. Звіт Рахункової палати за 2022 рік. URL: <http://rp.gov.ua/FinControl/!FinReports/?id=1362> (дата звернення: 21.07.2024).

References:

1. Obushna, N.I. (2018), "Mechanisms of formation and development of public audit in Ukraine", Doctor Thesis, Public Administration, Kyiv, Ukraine.
2. Bazyka, S. (2019), "Mechanisms of parliamentary control in the sphere of public finances in Ukraine", Ph.D. Thesis, Public Administration, Khmel'nyts'kyj, Ukraine.
3. Majsner, A. (2024), "We are not witch hunters, and audits eliminate black holes in the management of public finances", available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3810399-andrij-majsner-tvp-golovirahunkovoi-palati-ukraini.html> (Accessed 21.07.2024).
4. Accounting Chamber of Ukraine (2024), available at: www.ac-rada.gov.ua/ (Accessed 21.07.2024).
5. Obushna, N.I. Korchak, N.M. and Hura, V.L. (2023), Publichne finansuvannia ta publichnyj audyt: teoretyko-instytutsional'nyj aspekt [Public financing and public audit: theoretical and institutional aspect], Karavella, Kyiv, Ukraine.
6. Verkhovna Rada of Ukraine (1996), The Law of Ukraine "On Accounting Chamber", available at: zakon1.rada.gov.ua/laws/show/315/96-vr (Accessed 21.07.2024).
7. Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "On Accounting Chamber", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/576-19> (Accessed 21.07.2024).
8. Stratehiia rozvytku Rakhunkovoi palaty na 2019—2024 roky, available at: <http://rp.gov.ua/About/Strategy/> (Accessed 21.07.2024).
9. Nevidomyj, V. and Kanonishena-Kovalenko, K. (2019), "New quality of the Accounting Chamber of Ukraine: development strategy", Visnyk Kyivs'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka, vol. 3 (204), pp. 40—50.
10. International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) (1977), "Lima Declaration Of Guidelines On Audition Precepts", <http://www.intosai.org/documents/intosai/general/declarations-of-lima-and-mexico/lima-declaration.html> (Accessed 21.07.2024).
11. Accounting Chamber of Ukraine (2023), "Report of the Accounting Chamber for 2022", available at: <http://rp.gov.ua/FinControl/!FinReports/?id=1362> (Accessed 21.07.2024).

Стаття надійшла до редакції 30.07.2024 р.